

แบบรายงานการเข้ารับการอบรม/สัมมนา/ประชุม

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตามที่เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้อนุมัติให้

๑. นางสาวบุษราภรณ์ อัครนิธยานนท์

ตำแหน่ง บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ

เลขที่ตำแหน่ง ๑๗๐๕

๒. นางสาวปัทมพร ทศนา

ตำแหน่ง วิทยาการปฏิบัติการ

เลขที่ตำแหน่ง ๒๐๙๕

เข้าร่วมงานสัมมนาวิชาการ เรื่อง “สารสนเทศดิจิทัล : ความท้าทายในงานห้องสมุด จดหมายเหตุ และพิพิธภัณฑ์” จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในวันศุกร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุม BB ๒๑๒ ชั้น ๒ โรงแรมเซ็นทรา บายเซ็นทารา ศูนย์ราชการ และคอนเวนชันเซ็นเตอร์ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย นั้น

บัดนี้ การสัมมนาดังกล่าวได้สิ้นสุดลงแล้ว จึงขอเสนอรายงานดังนี้

๑. รายละเอียดการเข้ารับการสัมมนา

วัน/เวลา	หัวข้อวิชา	ชื่อวิทยากร
๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียน	
๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น.	พิธีเปิดงานสัมมนาวิชาการ โดย ดร. นายแพทย์ พิทักษ์พล บุญยมาลิก เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	กล่าวรายงาน โดย นางนภัทร รัชตะวรรณ ผู้อำนวยการสำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน
๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.	การบรรยายเรื่อง การบริหารจัดการสารสนเทศดิจิทัล: การดูแลรักษา การสงวนรักษาและอนุรักษ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วชิราภรณ์ คลังธนบูรณ์ หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
๑๓.๐๐-๑๔.๓๐ น.	การบรรยายเรื่อง การพัฒนาห้องสมุดดิจิทัล: กรณีศึกษาห้องสมุดดิจิทัลวัชรญาณ	นายมณฑล กาญจนินพาร ผู้อำนวยการห้องสมุดดิจิทัลวัชรญาณ
๑๔.๓๐-๑๖.๐๐ น.	การบรรยายเรื่อง การพัฒนาจดหมายเหตุดิจิทัล: กรณีศึกษาหอจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทย	นางจิราภรณ์ ศิริธร รองผู้อำนวยการ ส่วนจดหมายเหตุ และวัตถุพิพิธภัณฑ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย
๑๖.๐๐-๑๖.๓๐ น.	ตอบข้อซักถาม	

๒. จำนวนผู้เข้ารับการสัมมนา

ผู้เข้าร่วมการสัมมนา จำนวน ๑๐๐ คน ประกอบด้วย ผู้บริหารและบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ บุคลากรหน่วยงานที่อยู่ในคณะทำงานเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดกฎหมาย การเมืองและการปกครอง และบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ ในงานห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ จดหมายเหตุ และพิพิธภัณฑ์

๓. สรุปสาระสำคัญจากการเข้าร่วมการสัมมนา

งานสัมมนาวิชาการ เรื่อง “สารสนเทศดิจิทัล : ความท้าทายในงานห้องสมุด จดหมายเหตุ และพิพิธภัณฑ์” เป็นการรับฟังบรรยายจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิในงานด้านห้องสมุด จดหมายเหตุ และพิพิธภัณฑ์ สรุปได้ดังนี้

การบรรยายเรื่อง การบริหารจัดการสารสนเทศดิจิทัล: การดูแลรักษา การสงวนรักษาและอนุรักษ์
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วชิราภรณ์ คลังธนบุรณ์

ห้องสมุดอยู่กับความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อาทิ รูปแบบสื่อที่หลากหลาย รูปแบบการให้บริการ ทั้งในและนอกเวลา พฤติกรรมการใช้สารสนเทศ และห้องสมุดในฐานะผู้สร้างข้อมูล ทั้งเอกสาร แบบฟอร์ม และไฟล์ดิจิทัล ต้องรับมือขอรับการดูแลรักษาข้อมูลสารสนเทศดิจิทัลเหล่านั้นให้ใช้งานต่อเนื่อง โดยนำแนวคิดเรื่อง การอนุรักษ์และการสงวนรักษา เพื่อรวบรวม อนุรักษ์ ซ่อมแซม พร้อมให้บริการ

ข้อมูล (Data) หมายถึง สารสนเทศใด ๆ ที่อยู่ในรูปแบบดิจิทัล เป็นวัตถุดิจิทัล ฐานข้อมูล หรือสารสนเทศดิจิทัล โดยวัตถุดิจิทัลหนึ่งประเภท อาจมีรูปแบบไฟล์หลายรูปแบบ เช่น เอกสาร (docx, docm, pdf, txt, utf8) รูปภาพ (dng, gif, jpg, png, tif) ในห้องสมุดมีข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารการทำงาน ทรัพยากรสารสนเทศ เนื้อหาบนเว็บไซต์ เหล่านี้เป็นทั้งข้อมูลที่เกิดจากการปรับแปลง (Digitized data) และข้อมูลที่เกิดและเป็นดิจิทัลแต่แรก (Born-digital data) ดังนั้น ห้องสมุดอาจทำแบบสำรวจสินทรัพย์ดิจิทัล เพื่อบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบว่าองค์กรมีข้อมูลอะไรบ้าง บันทึกความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับข้อมูลดิจิทัล และเพื่อวางแผนการสงวนรักษาดิจิทัล บันทึกความเสี่ยงที่จะสูญเสียข้อมูลดิจิทัลหรือใช้งานไม่ได้ จากสาเหตุ เช่น ไม่ได้ดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง ไม่ได้สำรองพื้นที่จัดเก็บ ไม่มีแผนถ่ายโอนข้อมูล เป็นต้น

การดูแลรักษาดิจิทัล (Digital curation) หมายถึง กระบวนการในการบริหารจัดการและสงวนรักษา วัตถุดิจิทัลให้สามารถเข้าถึงในระยะยาว เน้นการจัดการเชิงรุก มองเห็นการดำเนินงานให้ครบวงจร และเผื่อระวังอย่างต่อเนื่อง โดยองค์ประกอบที่สำคัญนำไปสู่ความสำเร็จของการสงวนรักษาดิจิทัลนั้นเป็นเรื่องมากกว่า เทคโนโลยี ประกอบด้วย (๑) เทคโนโลยี ได้แก่ พื้นที่จัดเก็บและสำรองข้อมูล ระบบคลัง เครื่องมือ และการรักษาความปลอดภัย (๒) องค์กร ได้แก่ นโยบาย กลยุทธ์ ขั้นตอน การประเมินและการจัดการความเสี่ยง และการบริหารงานบุคคล (๓) ทรัพยากร ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงาน การบริหารจัดการค่าใช้จ่าย งบประมาณ ความยั่งยืน และทักษะความรู้ของบุคลากร

การดูแลรักษาดิจิทัลเริ่มต้นด้วยการกำหนดนโยบายการสงวนรักษา (Digital preservation plan) เพื่ออธิบายรายละเอียดความจำเป็นที่ต้องสงวนรักษาข้อมูลดิจิทัลนั้น กำหนดกลยุทธ์วิธีการที่จะนำไปปฏิบัติ ทั้งนี้ การจัดทำเอกสารนโยบายควรระบุรายละเอียดการสงวนรักษาดิจิทัลที่สอดคล้องกับแนวคิด OAIS Reference Model ว่าด้วยมาตรฐานสากลในการสงวนรักษาข้อมูลดิจิทัล หลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์เทคนิค

มีการเผยแพร่นโยบายอย่างกว้างขวาง เขียนเชื่อมโยงกับนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ และควรมีการทบทวนนโยบายทุก ๓ ปี

การบรรยายเรื่อง การพัฒนาห้องสมุดดิจิทัล: กรณีศึกษาห้องสมุดดิจิทัลวัชรญาณ โดย นายมณฑล กาญจนไพโร

เกี่ยวกับห้องสมุดดิจิทัลวัชรญาณ ห้องสมุดดิจิทัลวัชรญาณเริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๗ ด้วยการจัดทำและเผยแพร่หนังสือสำคัญ ๖๐ เล่ม เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ การอนุเคราะห์หนังสือจากสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร ปัจจุบันมีหนังสือเผยแพร่กว่า ๕๐๐ เรื่องผ่านทางเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน ในรูปแบบข้อความแทนรูปภาพเพื่อให้เข้าถึงง่ายในทุกอุปกรณ์และสืบค้นได้ นอกจากนี้ ยังได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ในปี ๒๕๖๑-๒๕๖๒ และจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี ๒๕๖๔

โครงการห้องสมุดดิจิทัลวัชรญาณเริ่มต้นจากการสำรวจและศึกษาแหล่งข้อมูลออนไลน์หนังสือไทย เช่น สำนักวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, TU Digital Collections มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, Southeast Asia Digital Library, Wikisource เป็นต้น เพื่อหาลักษณะข้อมูลออนไลน์ของไทย เช่น รูปแบบการสืบค้น การลงรายการเมทาดาตา การเก็บรักษาข้อมูล คุณภาพภาพสแกน ขนาดไฟล์ เป็นต้น สำหรับตัวอย่างต่างประเทศศึกษาห้องสมุดดิจิทัล เช่น Project Gutenberg, Google Books, Columbia University, British Museum เป็นต้น

การคัดเลือกหนังสือเข้าโครงการมีหลักการคือ คัดเลือกโดยผู้ทรงคุณวุฒิ หนังสือรางวัลและได้รับการยกย่อง การอ้างอิงในหนังสือเล่มอื่น ๆ การแนะนำโดยผู้ใช้งาน การรวบรวมผลงานของผู้แต่ง และสถิติการใช้งาน โดยคัดเลือกหนังสือประเภทร้อยกรอง ประวัติศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรม ศาสนา กฎหมาย นวนิยายแปลอิงประวัติศาสตร์จีน นวนิยายและเรื่องสั้นไทย วรรณกรรมท้องถิ่น ตำราอาหาร ท่องเที่ยว และสตรีนิพนธ์

ห้องสมุดดิจิทัลวัชรญาณให้ความสำคัญกับความถูกต้องสมบูรณ์ของหนังสือ โดยใช้ต้นฉบับพิมพ์ครั้งแรกใช้อักษรวิธิตามต้นฉบับ เช่น การเขียนควบบรรทัด มาตราชั่งและเงินไทยโบราณ การลงพระนาม การแสดงเชิงอรธ นวัตกรรม (แสดงด้วย code แปลงเป็นดนตรี) เป็นต้น กำกับเลขหน้าตามหนังสือเพื่อการตรวจทานกับต้นฉบับ การพิสูจน์อักษร ภาพปกหนังสือมีการสร้างใหม่เพื่อให้สวยงาม

แอปพลิเคชัน “วัชรญาณ” วัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถอ่านออฟไลน์ได้ตลอดเวลา แสดงเป็นไฟล์มาตรฐาน ePUB สามารถค้นหาจากประเภทหนังสือหรือคำค้น สามารถค้นหน้า ไฮไลต์ จดโน้ต และแชร์บนโซเชียลมีเดีย ปัจจุบันมีผู้ใช้งานกว่า ๑,๐๐๐ คน หน้าหลักของแอปพลิเคชันแสดงหนังสือใหม่ หนังสือยอดนิยม หนังสือแนะนำ แลพบห้องสมุดและชั้นหนังสือด้านล่างมีเครื่องมือค้นหาหนังสือที่ต้องการหรือเลือกจากหมวดหมู่ สามารถดาวน์โหลดเพื่อเพิ่มลงชั้นหนังสือได้

ห้องสมุดดิจิทัลวัชรญาณมองการต่อยอดในเรื่องการนำไปใช้งานให้เกิดประโยชน์ ตัวอย่างเช่น พัฒนาเป็นพจนานุกรมออนไลน์ เช่น “สัพพะ พะจะนะ พาสาไท ออนไลน์” และ “Vajirayana Editions” หนังสือภาคภาษาอังกฤษเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศไทย สำหรับแผนการดำเนินงานปี ๒๕๖๖-๒๕๖๗ ประกอบด้วย การเพิ่มความหลากหลายทางเนื้อหา การปรับปรุงแอปพลิเคชัน การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

Digitization and OCR กระบวนการในการแปลงอนาล็อกเป็นดิจิทัล คือ จากตัวเล่มกระดาษเป็นไฟล์รูปภาพ จากนั้นแปลงรูปภาพเป็นข้อความด้วยโปรแกรมประเภท Optical Character Recognition (OCR) เช่น Tesseract และ Google Docs ทำให้สามารถคัดลอกข้อความได้ สืบค้นได้ แก้ไขข้อความได้ ในขั้นตอนการปรับแปลงได้นำมาตรฐานเข้ามากำหนด เช่น มาตรฐานเครื่องสแกน ความละเอียดของการสแกนเอกสารแต่ละประเภท

Digital Technologies ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

๑) Web Accessibility การจัดทำเว็บไซต์ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ เช่น ผู้พิการทางสายตา สามารถใช้งานกับเครื่องอ่านข้อความและแปลงข้อความเป็นเสียง การอธิบายลิงก์ด้วยข้อความ เช่น “คลิกที่นี่” ให้มีคำอธิบายเพิ่มว่า “สมัครสมาชิกคลิกที่นี่” เป็นต้น

๒) Google Docs กับเครื่องมือการแปลงเสียงเป็นข้อความ

๓) Crowdsourcing: National Library of Australia TROVE คลังสารสนเทศดิจิทัลเกี่ยวกับประเทศออสเตรเลียกว่า ๖,๐๐๐ ล้านรายการ โดยส่วนหนึ่งมาจากความร่วมมือของภาคประชาชนในการรวบรวมสารสนเทศ

๔) MOOC: Massive Open Online Courses สำหรับการเรียนรู้แบบเปิด

๕) Natural Language Processing (NLP) มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อความและคำคล้องจองวรรณคดี คำกลอนสุนทรภู่ พระอภัยมณี

การบรรยายเรื่อง การพัฒนาจุดหมายเหตุดิจิทัล: กรณีศึกษาหอจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทย โดย นางจิราภรณ์ ศิริธร

จดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทย หมายถึง เอกสารการบริหารงานและการดำเนินภารกิจทุกด้านของธนาคาร ทั้งที่เป็นต้นฉบับลายมือ เอกสารตัวพิมพ์ เอกสารดิจิทัล ภาพถ่าย แบบแปลน มัลติมีเดีย และสื่ออื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อองค์กร และมีคุณค่าทางการบริหาร การเงิน กฎหมาย หรือคุณค่าทางวิชาการสมควรเก็บรักษาไว้ตลอดไป หรือได้รับการคัดเลือกให้ส่งไปเก็บไว้ที่หอจดหมายเหตุ โดยจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทยเหล่านี้ มีความสำคัญในการใช้อ้างอิง และเป็นหลักฐานในการกำหนดนโยบาย การบริหารงาน และการดำเนินงานของธนาคาร รวมทั้งแสดงความโปร่งใสในการทำงาน เป็นความรู้ และประสบการณ์ขององค์กรสำหรับใช้ศึกษาเพื่อพัฒนางาน และเป็นบันทึกความทรงจำที่บอกเล่าถึงพัฒนาการและประวัติศาสตร์การดำเนินงานขององค์กร

การจัดการเอกสารสำคัญที่มีคุณค่าของธนาคารแห่งประเทศไทย ดำเนินการเป็นระบบตามหลักวิชาการ มีกระบวนการทำงานที่ต่อเนื่องและเป็นเอกภาพ เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมี Sustainable evidence, knowledge & legacy เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิด้านเศรษฐกิจการเงิน การธนาคารของประเทศไทย มีการปรับแนวคิดและการดำเนินงานที่เน้นการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ โดยมีการดำเนินการดังนี้

๑) จัดลำดับความสำคัญของเอกสารจดหมายเหตุที่มีอยู่ในคลังจดหมายเหตุเดิม เพื่อให้สามารถนำเอกสารจดหมายเหตุสำคัญมาดำเนินการก่อน

๒) ใช้เทคโนโลยีช่วยในกระบวนการค้นหาและเข้าถึงเอกสารจดหมายเหตุ

๓) ภาระงานที่ไม่จำเป็นต้องใช้ทักษะนักจดหมายเหตุในการปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีการจัดจ้างหน่วยงานภายนอก (Outsource) มาดำเนินการแทน

เทคโนโลยีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยนำมาใช้

๑) OCR หรือ Optical Character Recognition หอจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทย มีไฟล์รูปภาพของเอกสารจำนวนมาก ซึ่งไฟล์รูปภาพเหล่านี้ไม่สามารถสืบค้นและเข้าถึงได้ยาก ยังคงต้องใช้คนในการอ่านข้อความบนไฟล์รูปภาพ จึงมีการนำเทคโนโลยี OCR ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยในการเปลี่ยนข้อความที่อยู่ในรูปภาพให้อยู่ในรูปแบบของข้อความ หรือกล่าวได้ว่าเป็นการสร้างข้อความ หรือไฟล์เอกสารจากไฟล์สแกนเอกสารทั้งในรูปแบบการพิมพ์ หรือลายมือ เป็นกระบวนการในการเปลี่ยนข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบอนาล็อก มาเป็นข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลที่คอมพิวเตอร์สามารถเข้าใจได้ ช่วยประหยัดเวลาในการจัดการข้อมูล และเอกสารได้มากยิ่งขึ้น ทำให้สามารถสืบค้นเอกสารฉบับเต็มได้ เพิ่มประสิทธิภาพการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

ทั้งนี้ ชุดเอกสารรุ่นเก่าที่เป็นลายมือเขียน ตัวพิมพ์จากเครื่องพิมพ์ดีด ซึ่งไม่ใช่ตัวพิมพ์ (Font) มาตรฐาน ไม่สามารถทำ OCR ได้ตามปกติ จำเป็นต้องใช้คนในการพิสูจน์ตัวอักษร หอจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทยใช้วิธีการจ้างหน่วยงานภายนอก (Outsource) ที่มีความเชี่ยวชาญเข้ามาดำเนินการแทน

๒) RPA หรือ Robotic Process Automation เป็นซอฟต์แวร์โรบอทที่เลียนแบบพฤติกรรมของคน โดยที่คนเป็นผู้ออกแบบกระบวนการ (Process) และขั้นตอน (Workflow) การตัดสินใจต่าง ๆ เพื่อให้การทำงานซ้ำ ๆ ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดข้อผิดพลาดในการทำงานที่เกิดจาก human error และยังสามารถทำงานได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมงอีกด้วย หอจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทยได้นำ RPA เข้ามาใช้ในการแก้ไขชื่อไฟล์ การนำไฟล์เข้าระบบจัดการเอกสารแบบอัตโนมัติ และการปรับข้อมูลทะเบียนแฟ้มเอกสารในระบบจัดการหอจดหมายเหตุและศูนย์เก็บเอกสาร

๓) NLP หรือ Natural Language Processing เป็นเทคโนโลยีการประมวลผลภาษาที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารตามธรรมชาติ ให้คอมพิวเตอร์สามารถเข้าใจ ตีความ จัดระเบียบและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ซึ่งมีวิทยาการจากหลายสาขา โดยเฉพาะด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์และภาษาศาสตร์เชิงคำนวณ หอจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทยนำ NLP เข้ามาช่วยในการสืบค้น เข้าถึง และการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การใช้ NLP ในการวิเคราะห์การตัดสินใจ และการกำหนดนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทยในแต่ละช่วงเวลาจากชุดข้อมูลการประชุมคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น

๔. การนำผลที่ได้รับภายหลังจากการเข้ารับการสัมมนามาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยให้วิเคราะห์ถึงความคุ้มค่าและผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

จากการเข้าร่วมงานสัมมนาวิชาการในครั้งนี้ พบว่า ห้องสมุดมีบทบาทรับผิดชอบการดูแลรักษาข้อมูลสารสนเทศดิจิทัลให้ใช้งานต่อเนื่อง โดยนำแนวคิดเรื่องการอนุรักษ์และการสงวนรักษาเข้ามาใช้ในการวางแผนและการบริหารจัดการ สำหรับงานจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์สามารถใช้เทคโนโลยีมาช่วยในกระบวนการค้นหาและเข้าถึงเอกสารจดหมายเหตุได้ ซึ่งภายหลังจากการบรรยายได้นำความรู้และแนวคิดมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานด้านห้องสมุด จดหมายเหตุ และพิพิธภัณฑ์ ดังนี้

๑) คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ ได้ดำเนินการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบในชื่อคลังสารสนเทศของรัฐสภา โดยพร้อมนำหลักการเรื่อง การดูแลรักษาดิจิทัล (Digital curation) มาใช้เป็นกระบวนการตั้งต้นในการกำหนดนโยบายด้านการสงวนรักษาข้อมูลดิจิทัลของคลังสารสนเทศ เริ่มจากการจัดทำบัญชีข้อมูล บันทึกรายละเอียดข้อมูล ความเสี่ยงและผลกระทบ การเข้าถึงข้อมูลดิจิทัล การวิเคราะห์รูปแบบของไฟล์วัตถุดิจิทัล เพื่อกำหนดรูปแบบการสงวนรักษาและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศดิจิทัลที่เหมาะสม ประกอบกับการนำแนวคิด OAIS Reference Model ซึ่งเป็นแนวคิดการสงวนรักษาวัตถุดิจิทัลมาตรฐาน

ในระดับสากล มาใช้ออกแบบกระบวนการและเทคนิคที่เกี่ยวข้องสำหรับการสงวนรักษาวัตถุดิจิทัลให้สามารถเข้าถึงในระยะยาว และสอดคล้องการบริหารจัดการคลังสารสนเทศดิจิทัลตามมาตรฐานสากล

๒) คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ มีเอกสารข้อความในรูปภาพจำนวนมากทำให้ยากต่อการสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูล การนำหลักการและเทคโนโลยี OCR มาใช้ในการถอดความเอกสารข้อความที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งานคลังสารสนเทศ เช่น รายงานการประชุมสภา สามารถดำเนินการได้และเป็นประโยชน์ต่อการสืบค้น เข้าถึงเอกสาร และประมวลผลข้อมูลที่ต้องการ

๓) จุดหมายเหตุ สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้กับการปฏิบัติงานจุดหมายเหตุเดิมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงไปสู่จุดหมายเหตุดิจิทัล โดยนำเทคโนโลยีที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมสัมมนา มาปรับใช้ในกระบวนการทำงาน เช่น เทคโนโลยี OCR ช่วยในการเปลี่ยนข้อความที่อยู่ในรูปภาพให้เป็นข้อความ เป็นประโยชน์ต่อการสืบค้นและเข้าถึงเอกสารจุดหมายเหตุ เทคโนโลยี RPA ช่วยในการบริหารจัดการไฟล์เข้าระบบจัดการเอกสารแบบอัตโนมัติ และการปรับข้อมูลทะเบียนแฟ้มเอกสารในระบบจัดการหอจดหมายเหตุ เทคโนโลยี NLP ช่วยในการประมวลผลภาษาในเอกสารจุดหมายเหตุ เพื่อให้สามารถสืบค้นเข้าถึง และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจหรือกำหนดนโยบาย หรือนำมาใช้ในการจัดแสดงนิทรรศการได้

๕. ข้อเสนอแนะ

การเข้าร่วมงานสัมมนาวิชาการที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสำนักวิชาการ ควรส่งเสริมให้บุคลากรสำนักวิชาการได้มีการเข้าร่วมประชุม สัมมนา อย่างต่อเนื่องทุกโอกาส เพื่อรับทราบแนวโน้ม ทิศทางในการปฏิบัติงานที่เปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ ตลอดเวลา ทั้งนี้ เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวปัทมพร ทศนา)
วิทยากรปฏิบัติการ

(นางสาวบุษราภรณ์ อัครนิยานนท์)
บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ

(นายเชษฐา ทองยิ่ง)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพิพิธภัณฑสถานและจดหมายเหตุ

(นายมานิช อินทิม)
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖